

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 162/2012-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka na neverejnom zasadnutí 26. júna 2012 o prijatej sťažnosti JUDr. P. P., Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. K. M., Advokátska kancelária, Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 168/2010 takto

r o z h o d o l :

Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 168/2010 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 162/2012-10 z 12. apríla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. P. P., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 168/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľova právna vec, ktorej predmetom je žaloba o ochranu osobnosti, je v rámci odvolacieho konania vedená na krajskom súde pod sp. zn. 2 Co 168/2010 od 15. júla 2010.

Ústavný súd 23. apríla 2012 vyzval predsedníčku krajského súdu na vyjadrenie k vecnej stránke prijatej sťažnosti a zaslanie relevantného súdneho spisu.

Vyjadrenie krajského súdu bolo ústavnému súde doručené prostredníctvom faxu 21. mája 2012 (doplnené písomne 24. mája 2012). V jeho prílohe predsedníčka krajského súdu predložila súdny spis, z ktorého vyplývajú tieto podstatné skutočnosti: a) vec napadla na krajský súd 15. júla 2010 a bola jej pridelená sp. zn. 2 Co 168/2010 (potvrdenie o pridelení veci) a b) krajský súd vo veci rozhodol uznesením z 9. mája 2012.

Predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení z 21. mája 2012 uviedla, že sa stotožňuje so stanoviskom predsedníčky dotknutého senátu 2 Co v tom, že nesúhlasí s názorom sťažovateľa, ktorý tvrdí, že prietahy v označenej veci sú spôsobené pretrvávajúcou nečinnosťou odvolacieho senátu, pretože senát 2 Co sa snaží vybavovať veci

priebežne. Podľa názoru predsedníčky súdu je potrebné prihliadať na to, že senát 2 Co vybavuje prednostne poručenské veci v oddelení 20 CoP, čo tiež spôsobuje, že veci súdneho oddelenia 2 Co nie je možné vybavovať tak, ako je žiaduce. Takisto vo vyjadrení poukázala na rozsiahlosť predmetného súdneho spisu (361 listov), ktorý bolo potrebné naštudovať, a tiež tú okolnosť, že vysoký nápad senátu 2 Co bol spôsobený aj tým, že v súvislosti s prerozdelením spisov zo senátu 7 Co bolo pridelených k 1. januáru 2012 do senátu 2 Co celkom 94 spisov. V závere svojho vyjadrenia predsedníčka krajského súdu vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Právna zástupkyňa sa k stanovisku krajského súdu vyjadrila podaním doručeným 20. júna 2012, v ktorom uviedla, že *„k vyjadreniu odporcu sa sťažovateľ nevyjadruje, len poznamenáva, že takmer po 8 mesiacoch od podania sťažnosti na prietahy v konaní mu bola doručená odpoveď... z obsahu ktorej vyplýva, že sťažnosť na prietahy v konaní... je dôvodná“*. Právna zástupkyňa sťažovateľa v podaní zároveň vyjadrenia súhlasila s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti a vyčísliła trovy konania v sume 269,60 €.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická

zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu, v ktorom je sťažovateľ žalobcom, ústavný súd konštatuje, že dĺžka konania nebola závislá od právnej náročnosti prerokovávanej veci. Ku skutkovej náročnosti veci ústavný súd uvádza, že krajský súd vzhľadom na rozsiahlost' spisového materiálu musel primeraný čas venovať jeho naštudovaniu, čo mohlo spôsobiť istú časovú náročnosť v jeho postupe.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovateľ, respektíve jeho právna zástupkyňa, prispeli k predĺženiu konania v predmetnej veci.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného krajského súdu.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že z predloženého súdneho spisu vyplýva, že krajský súd v predmetnej veci rozhodol uznesením z 9. mája 2012, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Z uvedeného vyplýva, že dĺžka dovolacieho konania nepresiahla dva roky (jeden rok a desať mesiacov, pozn.). Sťažovateľ doručil svoju sťažnosť ústavnému súdu 21. februára 2012, t. j. po roku a siedmich mesiacoch od začiatku odvolacieho konania a necelé tri mesiace pred rozhodnutím vo veci. Z vyjadrenia sťažovateľa, ako aj krajského súdu vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa na priet'ahy v konaní adresovaná predsedovi súdu bola krajskému súdu doručená 25. októbra 2011, t. j. štyri mesiace pred podaním tejto sťažnosti.

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa, ako aj predloženého súdneho spisu po zvážení rozhodujúcich skutočností konštatuje, že k porušeniu označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní nedošlo.

Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00).

Pri rozhodovaní o tejto sťažnosti ústavný súd vychádzal aj z charakteru odvolacieho konania, kde úlohou odvolacieho súdu je preskúmanie postupu a rozhodnutia prvostupňového súdu, pričom z hľadiska početnosti úkonov viditeľných z pohľadu sťažovateľa, napr. pojednávaní, je potrebné mať na zreteli fakultatívnosť nariadenia pojednávania odvolacím súdom na prejednanie odvolania (§ 214 OSP). Skutočnosť, že v posudzovanej veci nedošlo k nariadeniu pojednávania, resp. k iným úkonom viditeľným z pohľadu sťažovateľa, ešte sama osebe neznamená, že odvolací súd bol vo veci úplne nečinný. Povaha odvolacieho konania spočíva v posudzovaní relevantnosti námietok uvedených žalovaným v odvolaní a vzhľadom na vyjadrenie predsedníčky krajského súdu z 21. mája 2012, z ktorého je zrejmé aj to, že ide o pomerne rozsiahly spisový materiál, „*preto bolo potrebné, aby ho naštudovali traja sudcovia senátu*“, ústavný súd nepovažoval dĺžku odvolacieho konania (od predloženia súdneho spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 15. júla 2010) do podania tejto sťažnosti (21. februára 2011) t. j. rok a sedem mesiacov, za nesúladnú s označenými právami sťažovateľa.

K opakovanej námietke sťažovateľa, že na jeho sťažnosť predsedníčke krajského súdu na priet'ahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) mu bola doručená odpoveď po viac ako siedmich mesiacoch, musí ústavný súd konštatovať, že takýto postup je v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z § 63 a nasl. zákona o súdoch neprípustný. Z tohto nedostatku však nemožno bez ďalšieho odvodiť porušenie

sťažovateľových označených práv, ak navyše krajský súd v posudzovanej veci rozhodol 9. mája 2012, čo môže skôr nasvedčovať tomu, že táto sťažnosť splnila svoj účel a právna neistota sťažovateľa bola odstránená.

Nad rámec ústavný súd konštatuje, že zo sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ využil inštitút sťažnosti na postup predsedu krajského súdu adresovanej predsedovi súdu vyššieho stupňa podľa § 63 ods. 2 zákona o súdoch.

Na základe uvedených skutočností s prihliadnutím na celkovú dĺžku odvolacieho konania ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania (rok a sedem mesiacov) sama osebe nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby ústavný súd v okolnostiach veci konštatoval porušenie označených práv sťažovateľa, preto v náleze nevyсловil porušenie označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd dodáva, že jeho záver o neporušení označených práv sťažovateľa rešpektuje a reflektuje rozhodovacia prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dva až tri roky v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 171/2012).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2012